

2015-06-30

Vårdgarantin under lupp: varierande väntan på vård

Under 2014 fick i genomsnitt 90 procent av patienterna vård inom vårdgarantins tidsgränser. Men bakom detta snitt döljer sig betydande skillnader mellan landsting, verksamheter och vårdområden. I rapporten *Variерande väntan på vård* har Myndigheten för vårdanalys på uppdrag av regeringen följt upp hur väl vårdgarantin följs.

I vissa landsting får exempelvis 20–25 procent av patienterna som väntar på operation vänta längre än vårdgarantins tidsgräns på 90 dagar, medan motsvarande siffra är mindre än 5 procent i andra landsting. Det kan bland annat förklaras av hur många läkare och vårdplatser det finns samt hur många besök respektive operationer som görs per läkare, det vill säga hur personalens tid används. Mycket pekar på att mer effektiva arbetssätt och mer ändamålsenlig personalförsörjning är viktiga åtgärdsområden för att korta väntetiderna.

Det är också viktigt att uppmärksamma de enskilda verksamheter med särskilt låg följsamhet till vårdgarantins tidsgränser. Omkring 50 mottagningar runtom i landet klarar tidsgränserna till besök hos specialist och behandling i mindre än 50 procent av fallen.

- Även om dessa mottagningar utgör en liten andel, har patienter som är i behov av vård i dessa verksamheter stora problem med att få vård i tid. Här behövs ytterligare insatser av verksamheter, landsting, men också av staten, säger Fredrik Lennartsson, myndighetschef vid Vårdanalys.

I många fall ger landstingen otillräcklig information och bristande stöd till patienter som inte får vård inom vårdgarantins tidsgränser. Detta kan utgöra ett problem ur jämlikhetsperspektiv eftersom det då blir upp till patientens egen initiativförmåga att använda möjligheten att byta vårdgivare om det behövs.

Vårdgarantin är en bred reform med samma tidsgränser för alla patienter, oavsett diagnos eller svårighetsgrad. Däremot ingår inte exempelvis utredning, diagnostisering och återbesök. Det fortsatta tillgänglighetsarbetet behöver därför breddas och fördjupas, exempelvis genom att inkludera fler delar av vårdkedjan och kompletteras med insatser för patienter med större behov. Samtidigt är det viktigt att även framöver arbeta aktivt för att fler patienter ska få vård inom vårdgarantins nuvarande tidsgränser.

- Väntetider är en fortsatt angelägen fråga både för enskilda patienter och för hälso- och sjukvårdens samlade legitimitet, inte minst eftersom vi ser vissa tecken på försämrade väntetider. Detta är viktigt att fortsätta följa, säger Fredrik Lennartsson.

Den nationella vårdgarantin består av fyra tidsgränser som anger hur länge en patient som längst ska behöva vänta på att komma i kontakt med vården och få vård. De fyra tidsgränserna är:

Kontakt med primärvården **samma dag**

Läkarbesök i primärvården inom **7 dagar**

Besök i den specialiserade vården inom **90 dagar**

Påbörjad behandling inom **90 dagar**

För mer information, kontakta gärna Vårdanalys:

Therese Östh
Kommunikationsansvarig
08-690 41 02
therese.osth@vardanalys.se